

FIATAL INNOVÁTOROK A JÖVŐ VÁLLALKOZÓI

Wonderteam Kft.
2022.

Fiatal innovátorok – a jövő vállalkozói

Wonderteam Kft.

2022.

Fiatal innovátorok – a jövő vállalkozói

Szerkesztette: Lesku Katalin
Tóth Szilvia

Lektorálta: Boldog Andrea

Grafikai tervezés, illusztrációk, borítóterv
Szalontainé Alberti Tünde

ISBN 978-615-01-4500-6

Felelős kiadó: Lesku Katalin, ügyvezető Wonderteam Kft.
Terjedelem: 8 ív

Nyomdai munkák: Print 2000 Nyomda Kft., Kecskemét
Felelős vezető: Kovács András

A kiadvány az NTP-PKTF-20-0005 azonosítószámú pályázat keretében jött létre a Wonderteam Kft. kiadásában.

2022

Tartalomjegyzék

Előszó	7
A Fialat innovátorok – a jövő vállalkozói projekt bemutatása	8
Környezettudatosság a mindennapokban	10
Egészséges sulibüfé	28
Újrahasznosítás – segítő mozgalmak	40
Mellékletek	56

Előszó

A kiadvány, amit az olvasó a kezében tart a „Fiatal innovátorok – a jövő vállalkozói” című, a Nemzeti Tehetség Program támogatásával megvalósult pályázat szakmai tartalmának rövid ismertetését, a programban résztvevő középiskolások által kidolgozott, a társadalmi felelősségvállalás témakörébe tartozó projekteket mutatja be.

Az áttekinthetőség érdekében a kézikönyvet négy fejezetre osztottuk.

Az első fejezet a Nemzeti Tehetség Program által támogatott projekt rövid összefoglalását tartalmazza. A következő fejezetek a középiskolás tehetségek által kidolgozott projekt-terveket, a megvalósításuk során szerzett tapasztalatokat, továbblépési lehetőségeket ismertetik fotókkal illusztrálva, az alábbi sorrendben.

A második fejezetben a „Környezettudatosság a mindennapokban” projekt kidolgozói ötleteket fogalmazznak meg azzal kapcsolatban, hogy mindennapi életünkben hogyan jelenik meg a környezettudatosság, milyen konkrét tevékenységeket tehetünk az értékóvó magatartás jegyében.

A harmadik fejezetben az „Egészséges sulibüfé” kialakításának koncepcióját vázolják fel a szerzők. Az iskolában található büfé kínálatát bővítik az egészséges életmód jegyében, valamint Maradékmentő doboz kihelyezésével segítik a szükséges élelmiszerek megfelelő helyre jutását.

A negyedik fejezetben az Újrahasznosítás – Segítő mozgalmak projekt szerzői a szelektív hulladékgyűjtés, az újrahasznosítás fontosságára hívják fel a figyelmet, saját tervezésű társasjátékkal, újrahasznosított hangszerekkel.

Fiatal innovátorok - a jövő vállalkozói

A tehetségprogram bemutatása

A Nemzeti Tehetség Program keretében támogatott NTP-PKTF-20-0005 pályázat megvalósítói a program céljaként tűzték ki, hogy 12 olyan tehetség részére, akik nem azonos területen mutatnak tehetséget, komplex tehetséggondozó, személyiségfejlesztő tevékenység-sorozatot valósítsanak meg. Az „Fiatal innovátorok – a jövő vállalkozói” címet viselő program 2020. december - 2022. január közötti időszakban valósult meg Kunszentmiklóson, a Baksey Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola 14-17 éves tanulóinak – Czigler Bálint, Dobrai Dorina, Harsányi Anna, Jóború Gerda, Kabai Hanna, Kovács Sándor, Mizsei Molli, Stomfoli Fanni, Szabó Ádám, Szabó Virág Laura, Szombati Borostyán, Végh Szonja – részvételével.

A program lényege, hogy a tehetségek innovációit, a saját tehetségterületüket hasznosítva erősítették a mentorok. A projektidőszak alatt lebonyolított tréningek a beválogatott tehetségek vezetői, innovációs, ön-menedzselő, kudarctűrő- és konfliktuskezelő

készségeinek erősítése mellett lehetőséget adtak a kutatási-fejlesztési és innovációs rendszer alapjainak, pályázatainak, a cégvezetők által tartott foglalkozások pedig az innovációs környezet sajátosságainak, a startupok világának megismerésére.

A tréningek mellett gazdagító, lazító csapatprogramok – kreatív zenélés a Leskowszky Hangszergyűjteményben, valamint a DigiMusic Hangstúdióban, interaktív múzeumpedagógiai foglalkozás a Bozsó Gyűjteményben, kulisszajárás a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színházban, Séramóra – is helyet kaptak.

Az egyéni és csoportos mentorálások a mikrocsoportos projektfeladatok megvalósítását tették lehetővé, amelyek eredményeként a kiadvány további fejezeteiben részletesen bemutatásra kerülő, a társadalmi felelősségvállalás témaköreit érintő projektek születtek:

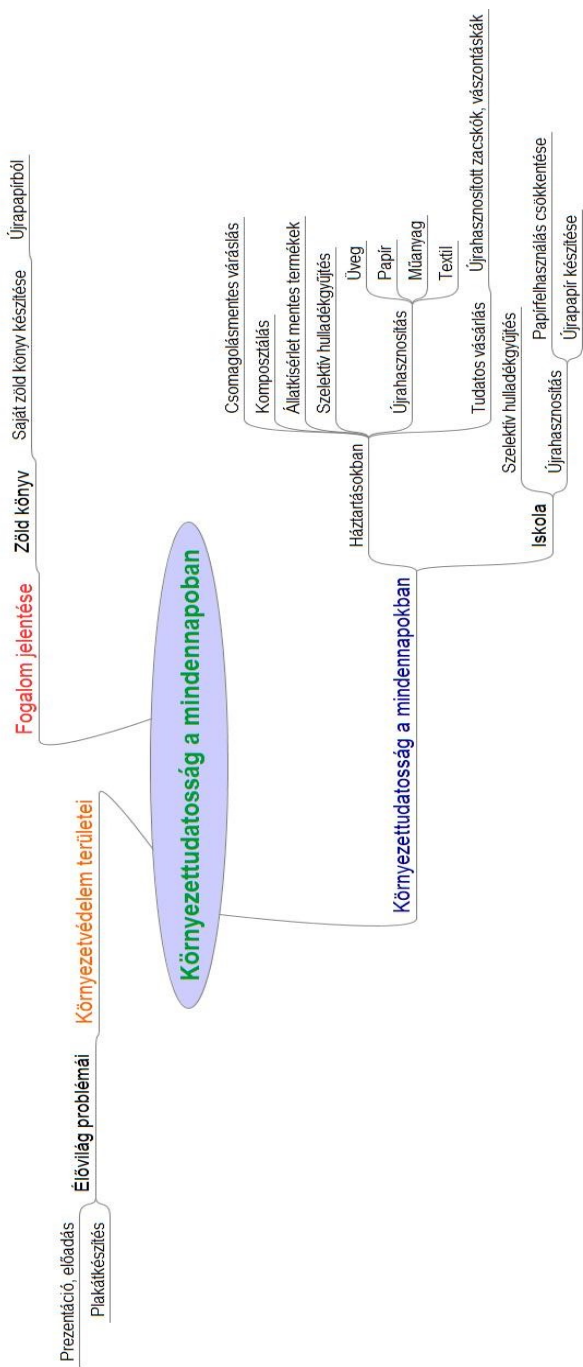
- Környezettudatosság a mindennapokban;
- Egészséges sulibüfé;
- Újrahasznosítás – Segítő mozgalmak.

**Kabai Hanna, Stomfoli Fanni,
Szombati Borostyán, Végh Szonja**

Környezettudatosság a mindennapokban

A projekt alapötlete

A környezetvédelem, az ökológiai lábnyom, a fenntarthatóság, a tudatos energiafelhasználás, az újrahasznosítás mindannyiunk számára ismerős fogalmak. Szinte mindenki hallotta már a „*Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!*” vagy „*A Földet nem apáinktól örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön.*” kifejezéseket, amelyek jelentését értelmezni tudjuk, mégis a mindennapi cselekvéseinkben nem egyértelmű az a tudatosság, amellyel a környezetünk védelmét és a másokért érzett felelősségünket egyszerre valósítjuk meg. Projektünk alap gondolata annak számbavétele, hogyan jelenik meg a környezettudatosság a háztartásokban, az iskolában, a hulladékok felhasználásával, az újrahasznosítással, energiatakarékossággal kapcsolatos ismeretek átadása az általános iskolás korú gyermekek számára játékos formában az életkori sajátosságaikhoz igazodva.

A projekt célja

A projekt céljaként fogalmaztuk meg, hogy

- megismertessük a résztvevőkkel a környezettudatosság fogalomkörét;
- számba vesszük a háztartásokban, az iskolában a környezettudatosság jegyében megvalósítható tevékenységeket;
- felhívjuk a figyelmet a takarékosagra, a szelektív hulladékgyűjtés, az újrahasznosítás fontosságára;
- játékosan projektbe hívni, a programokba bevonni a gyermekeket;
- a gyermekeken keresztül a szülők bevonása az iskola környezettudatosság jegyében megvalósítandó programjaiba.

Sikerkritérium

A projektet sikeresnek tekintjük, ha a résztvevők megismerik a környezettudatosság fogalomkörét, szűkebb környezetük értékeinek védelmében lépéseket tesznek a projekt befejezése után is.

A projekt-tevékenység feltételei

A projekt megvalósításához szükséges személyi és tárgyi feltételeket mutatja be ez a fejezet.

Személyi feltételek:

- adott témakörökben előadást tartó meghívott előadók;
- zsűritagok;
- a Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola igazgatója, pedagógusai, 4. osztályos tanulói.

Anyag-, eszközszükséglet:

- vetélkedő feladatsorok;
- versenyfelhívás;
- rejtvények, betűhálók;
- gyermekek által készített csapatzászlók;
- gyűjtött hulladékok;
- plakátkészítés eszközei;
- ajándéktárgyak jutalmazáshoz.

Programelemek részletes bemutatása

megnevezés	téma, feladatok	munkaforma	célcsoport	tervezett időpont	tervezett helyszín	meghívott előadók, partnerek	anyagok, eszközök	termék
Előkészítő megbeszélés	Környezeti-datosság a mindennapokban program tevékenységek meghatározása, forgatókönyv készítés	kiscsoportos megbeszélés, ötletbörze	a projekt készítői, segítő mentorok	2021.09. hó. 20 óra	BSRG könyvtár, online Teams platform	nem releváns	flipchart tábla, táblafilc, fénymásoló papír, toll, tabletek, nyomtató	kész forgatókönyv
Csapatzászó készítés	csapatnév választás, csapatzászó készítése, ami kapcsolódik a környezetvédelem témájához	saját rajzokkal, kézzel írott szöveggel, egyénileg vagy csoportban	4. osztályos tanulók	2021.11. hó	BSRG könyvtár, osztálytermek	nem releváns	rajzeszközök, versenyfelhívás, pontozási szempontok, jutalmak	csapatnevek, elkészült csapatzászlók

Csapatverseny előkészítése	a csapatverseny feladattípusainak meghatározása forgatókönyv alapján	ötletbörze, kiscsoportos megbeszélés	4. osztályos tanulók	2021.10. hó	BSRG könyvtár, online Teams platform	nem releváns	tabletek, nyomtató, papír, ceruza	feladattípusok a versenyre
Környezettudatosság fogalom-meghatározás játéka	a játékban szereplő fogalmak kiválasztása, pontos meghatározása, játékszabály leírása, pontozás	ötletbörze, kiscsoportos megbeszélés, prezentálás, korrekció	4. osztályos tanulók	2021.10.11. hó	BSRG könyvtár, online Teams platform	nem releváns	tabletek, nyomtató, papír, ceruza, a témához kapcsolódó szakirodalmak	elkészült játékleírás, pontozási szempontok
Szelektív hulladékgyűjtés játéka	játékszabály leírása, pontozás, próbajáték	ötletbörze, kiscsoportos megbeszélés, prezentálás, korrekció	4. osztályos tanulók	2021.10.11. hó	BSRG könyvtár, aula, online Teams platform	nem releváns	tabletek, nyomtató, papír, ceruza	elkészült játékleírás, pontozási szempontok
Betűháló, rejtvény játék	játékszabályok leírása, pontozás, próbajáték	ötletbörze, kiscsoportos megbeszélés, prezentálás, korrekció	4. osztályos tanulók	2021.10.11. hó	BSRG könyvtár, online Teams platform	nem releváns	tabletek, nyomtató, papír, ceruza	elkészült játékleírások, pontszámok, megoldások
Projekt-nap	vetélkedő ügyességi és kvízfeladatokkal	4-5 fős csoportokban	4. osztályos tanulók	2021. december	BSRG kijelölt helyszínein	nem releváns	feladatok, tárgyi feltételek, lista szerint, jutalmak	forgatókönyv, vetélkedő kérdések, fotók a vetélkedő eredménye

Produktumok megnevezése

- Vetélkedő feladatok;
- Plakátok;
- A Környezettudatosság a mindennapokban projekt nap forgatókönyve;
- A gyermekek által készített produktumok.

Tovább lépési, elágazási lehetőségek

A téma beépítésének lehetőségei az iskolai év tevékenységeibe, a projekt nap időtartamának bővítése témahétté, a projekt kiterjesztése a többi évfolyamra.

Csapatzászlók

Versenyfelhívás plakát

Versenyfelhívás

Kedves 4. osztályosok!

December 11-én szeretnénk egy kis csoportos versenyt tartani veletek, aminek témája a környezetvédelem!

Szeretnénk, ha:

- csoportba rendeződnétek,
- egy csapatnevet választanátok,
- csapatzászlót készítenétek, amit majd pontozni fogunk
- kicsit járjatok utána ti hogyan és mivel tudtok segíteni a környezeten!

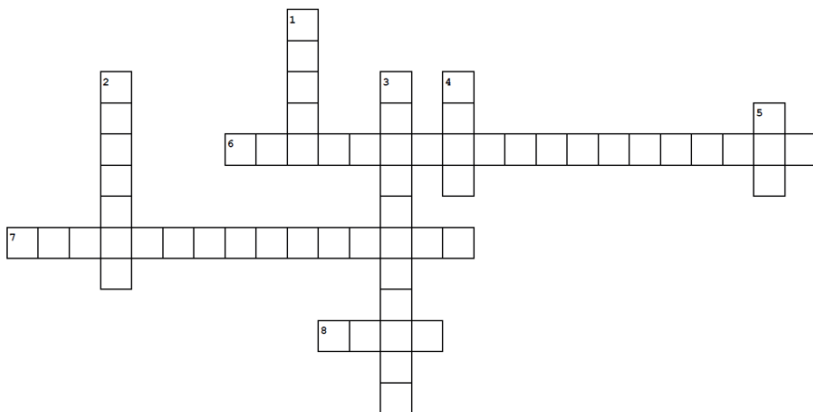
A csapatzászló és a csapatnév kapcsolódjon a környezetvédelemhez!

Sok játékos és érdekes feladattal készülünk nektek, a nyertes csapat természetes kap ajándékot.

Reméljük, jól fogjátok magatokat érezni!

Keresztrejtvény

Vízszintes

6. Károsanyag-kibocsátás.
7. Használt dolgok hasznosítása, hogy felhasználhassuk.
8. A bolygó, ahol élünk.

Függőleges:

1. Ilyen gyűjtést szerveznek az iskolában.
2. Pet palack alapanyaga.
3. Nagy mennyiségű hulladék van eltemetve a föld alá.
4. Ebben tároljuk a szörpöt.
5. Konzervdoboz alapanyaga.

Betűháló feladatléírás

A betűhálóban hulladékok neveit rejtettük el! (12 db) Írjátok ki őket a feladatlagra! Karikázzátok be azoknak a nevét, amelyek nem helyezhetőek ki szelektív hulladékgyűjtőkbe!

Betűháló feladatmegoldás

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____

Betűháló feladat

P E T P A L A C K S L B O A Á
B Z O B Á G P A V R E Z N O K H R
Ú J S Á G P A P Í R Z L P Ú V
T C Y M Z S U G O R F Ó L I A
O Ü V E G P O H Á R M N X F U
R I K L N Y L O N Z A C S K Ó
U R D E Z É T O L A J U Z C O
R Í P A P N O T R A K L Ó D C
B O R O S Ü V E G X V Y N Ö K

Fogalmak feladtleírás

A táblán szerepel 6 fogalom. A fogalmakhoz tartozik magyarázat, ezeket a táblán lévő sorrendtől eltérően olvassuk fel a gyermekeknek. A hallottak alapján ki kell találniuk, majd le kell írniuk a megfelelő fogalmat.

Fogalmak: szelektív hulladékgyűjtés, napelem, szemetelés, komposztálás, levegőszennyezés, energia-takarékosság

Szelektív hulladékgyűjtés: az a folyamat, amikor valaki a háztartásában keletkező, a számára már felesleges, de hasznosítható hulladékokat elkülönítetten gyűjti, és megfelelő módon adja tovább újra hasznosításra, - újra feldolgozásra.

Napelem: egy olyan eszköz, ami képes hasznosítani a nap energiáját. A napsugarak a földre érve energiát adnak át. Ezt a napelem felfogja és energiává alakítja. Ezt az energiát lehet felhasználni fűtésre, világításra, elektromos eszközök meghajtására.

Szemetelés: Hulladékot szétszórva hagy munka vagy tevékenység közben. Apró, feleslegessé vált tárgyat vagy részt eldob, leszór és nem visz el.

Komposztálás: Egy olyan biológiai folyamat, amely a szerves hulladékok, melléktermékek anyagait jelentős részben humuszszerű anyaggá alakítja át. A lezajló folyamat biológiai oxidáció, valamint földlakó élőlények tevékenysége, mely a szerves anyagokat lebontja.

Levegőszennyezés: környezetszennyezés egyik típusa, ami a légszennyező anyagoknak a (jogszámban meghatározott) kibocsátási határértéket meghaladó levegőbe bocsátását jelenti. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy minden tevékenység légszennyezésnek számít, ami által olyan anyagok és energiák kerülnek a levegőbe, amelyek veszélyeztetik az élővilág egészségét, illetve akadályozzák a környezetben történő kikapcsolódás és egyéb jogszerűen igénybe vehető lehetőségek kihasználását.

Energiatakarékosság: Kevesebb energia fogy, amihez kisebb légszennyezés is társul. Az elkerült betegségek kevésbé terhelik meg az ellátórendszereket, az egészséges emberek munkája és fogyasztása pedig előre lendíti a gazdaságot. Emellett az élhetőbb környezet, a Föld erőforrásainak megőrzése az unokáink számára még akkor is fontos, ha a havi rezsizsámla nem okoz fejfájást. Ne pazarold a vizet! Kapcsold le a villanyt!

Aulás feladatléírás

A szelektív hulladékgyűjtésnek megfelelően az iskola aulájában színes kartonokat helyeztek el a projektet megvalósító diákok. Előzetes gyűjtőmunkaként a felsorolt tárgyakat az alsós gyermekek gyűjtötték össze.

A tárgyakat az aula területén eldugták, majd a csapatoknak adott időre kellett, hogy megkeresni azokat. Ha megtalálták, akkor az időkereten belül, amely 2 perc volt, a talált tárgyat a szelektív hulladékgyűjtőbe kellett elhelyezni.

Gyermekek hozzanak magukkal:

- újságpapír;
- reklámszatyor;
- kartonpapír;
- üdítő / vizes üveg (műanyag);
- kiürült dezodor;
- kiürült, elmosott tejfölös doboz;
- befőtt üveg;
- elmosott szörpös üveg;
- konzerves doboz;
- tejes doboz;
- papírtányér;

Pontszámok

Csapatzászló	4 pont
Keresztrejtvény	8 pont
Betűháló	12 pont
Fogalmak	6 pont
Aulás játék	10 pont

Megoldások

2. Keresztrejtvény:

1. papír
2. műanyag
3. szeméttelp
4. üveg
5. fém
6. környezetszennyezés
7. újrahasznosítás
8. Föld

3. Szóháló:

1. elem
2. újságpapír
3. kartonpapír
4. üvegpohár
5. étolaj
6. PET palack
7. borosüveg
8. konzervdoboz
9. bútor
10. zsugorfólia
11. nylonzacskó
12. könyv

6. Aulás játék:

Papír: újság, tejesdoboz, kartonpapír

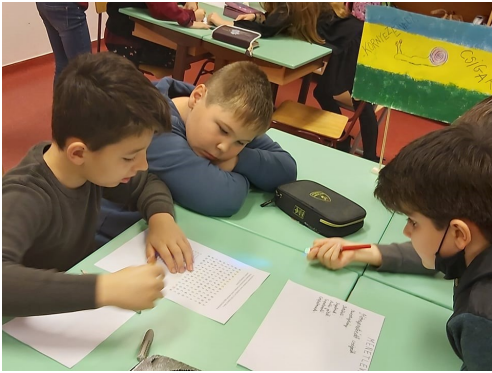
Fém: konzerv kukorica, dezodor

Műanyag: üdítő/vizes üveg, reklámszatyor, tejfö-lös doboz

Fehér üveg: befőttés üveg, üveges szörp

Fényképek

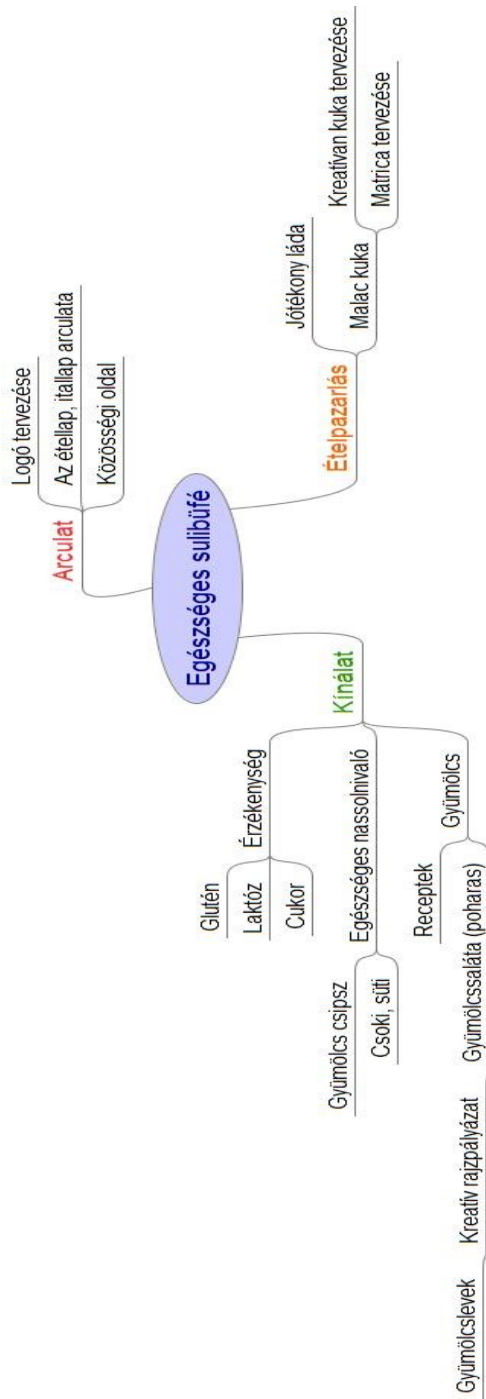
**Czigler Bálint, Harsányi Anna,
Jóború Gerda, Szabó Virág Laura**

Egészséges sulibüfé

A projekt alapötlete

A magyarok étrendjére a sok, főleg állati eredetű zsír, a kevés gabonaféle, különösen a teljes kiőrlésű, a nem megfelelő zöldség-, gyümölcsfogyasztás a jellemző. Felmérések rámutattak arra, hogy hazánkban évről évre növekszik a túlsúly és az elhízás gyakorisága minden korcsoportban, ami a nem megfelelő táplálkozási szokásokkal, a mozgásszegény életmóddal van összefüggésben. A 7-14 éves gyermekek mindennapjaik nagy részét az oktatási intézményben töltik, ahol az iskolai menza, valamint az iskolabüfé kínál számukra lehetőséget a táplálkozásra. Ebből a helyzetből kiindulva született meg a projektünk alapötlete, amely a sulibüfé jelenlegi kínálatának feltérképezéséből kiindulva ad alternatívákat a büfé kínálatának bővítésére az egészséges életmód jegyében, valamint a Maradékmentő doboz kihelyezésével segíti a szükséges élelmiszerek megfelelő helyre jutását.

forrás: Kiss-Tóth Bernadett: A magyar gyermekek és felnőttek táplálkozási szokásainak összefüggései a felmérések tükrében

A projekt célja

A projekt céljaként fogalmazzuk meg:

- egy egészségesebb Sulibüfé arculatának kialakítását;
- étlap/itallap tervezését, elkészítését;
- a Maradékmentő doboz megtervezésével, elkészítésével, kihelyezésével a megmaradt ételek megfelelő helyre való eljuttatását.

Sikerkritérium

A projektet sikeresnek tekintjük, ha a gyermekek az iskolabüfében nagyobb arányban választják az egészségesebb ételeket, cukormentes italokat, a gyümölcsfogyasztásuk nő, több fajta gyümölcs elfogyasztására is nyitottá válnak. A maradékmentő doboz kihelyezésével nem csak a megmaradt ételek mennyiségét csökkentjük, de erősítjük a közösségi összetartást és fejlesztjük a szociális készségeket.

A projekt-tevékenység feltételei

Az Egészséges sulibüfé című projekt megvalósításához szükséges személyi feltételeket, valamint az alapvető anyag- és eszközszükségletet mutatja be ez a fejezet.

Személyi feltételek:

- meghívott előadók (dietetikus, helyi gyógy- és fűszernövény termesztő);
- együttműködést vállaló vállalkozók, a projektet támogató egyéb szakemberek;
- a Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola igazgatója, pedagógusai, tanulói, az iskolabüfé üzemeltetője.

Anyag- és eszközszükséglet:

- a Maradékmentő doboz kialakításához tervek, alapanyagok, eszközök;
- az étlap, itallap elkészítéséhez termékleírások;
- rendezvények forgatókönyvei;
- laptop, projektor az interaktív előadásokhoz;
- a tervek, a logó, a közösségi oldal létrehozásához: laptopok, tabletek.

Programelemek részletes bemutatása

megnevezés	téma, feladatok	munkaforma	cél-csoport / tervezett létszám	tervezett időpont / óraszám	tervezett helyszín	meghívott előadók, partnerek	anyagok, eszközök	produktum
Előkészítő megbeszélés	Az Egészséges sulibüfé projekt tevékenységeinek meghatározása, forgatókönyv készítés	kiscsoportos megbeszélés, ötletbörze	a projekt készítői, segítő mentorok	2021.09. hó. 20 óra	BSRG könyvtár, online Teams platform	nem releváns	flipchart, tábla, táblafilc, fénymásoló, papír, toll, tabletek, nyomtató	kész forgatókönyv
Kapcsolat építés	Az Egészséges sulibüfé projekt megvalósítását segítő kapcsolatok, együttműködések feltérképezése, együttműködések elindítása.	megbeszélés az együttműködő partnerekkel	a projekt készítői, együttműködő partnerek	2021. 10. hó, 6-10 óra	online Teams platform	Intézményvezető, iskolabüfé üzemeltetője, dietetikus, helyi gyógy- és fűszernövény termesztő, vállalkozók	együttműködési megállapodások	aláírt együttműködési megállapodások

Sulibüfé arculatának kialakítása	étel, itallap, logó, közösségi oldal, mara-dékmentő doboz tervezése	egyeztetés, ötletbörze, tervezés	az iskolabüfé üzemeletője, iskolavezetés, mentorok, szakemberek	2021. 10-12. hó	BSRG kijelölt helyszínei, iskolabüfé	a megvalósításban résztvevő vállalkozók	tabletek, papír, ceruza, számfőgépes programok	elkészült tervek
Rendezvények az egészség-egyes táplálkozás jegyében I.	tematikus előadások, egészségnapok	kiscsoportos megbeszélés, interaktív előadások	Baksay SRG. és Ál. vezetése 8 fő, tanulói	projekt ideje alatt folyamatos	BSRG kijelölt helyszínei	meghívást elfogadó előadók	laptop, projektor	fényképek a rendezvényekről
Rendezvények az egészség-egyes táplálkozás jegyében II.	receptíró/gyűjtő vetélkedő, ételkóstolók	kiscsoportos megbeszélés, interaktív előadások, ételkóstolók	Baksay SRG. és Ál. vezetése 8 fő, tanulói	projekt ideje alatt folyamatos	BSRG kijelölt helyszínei	meghívást elfogadó előadók	laptop, projektor, nyomtató, elkészített ételek	receptek, fényképek a rendezvényekről
A megújult Sulibüfé bemutatása	az új étlap, itallap átadása, A Maradékmentő doboz és használati utasítása kihelyezése.	kiscsoportos meghívott vendégekkel	az iskolabüfé látogatói	2022. 01. hó, 2 óra	iskolabüfé	iskolabüfé üzemeletője, iskolavezetés, mentorok, pedagógusok, tanulók	étlap, itallap, maradékmentő doboz, használati utasítás	fotódokumentáció az eseményről

Produktumok megnevezése

- étel/itallap
- plakátok;
- a projekt logója;
- Maradékmentő doboz, a doboz használatának leírása;
- közösségi oldal terve.

Tovább lépési, elágazási lehetőségek

A projekt hosszú távú célja, hogy az iskola tanulói gyakrabban válasszák az új kínálatban szereplő ételeket, italokat, továbbá a városban lévő többi oktatási intézménynek példát mutatva, az iskolai büfék kínálatában is jelenjenek meg az egészségesebb táplálkozást támogató ételek, italok.

Az Egészséges sulibüfé emblémája

A Maradékmentő doboz

Étel - italkínálat

Név	Energia kcal	Fehérje g	Szénhidrát g	Zsír g	Ár Ft
Biotech USA Protein Bar Sós-karamell	370	30	31	17	
Cornexi piros gyümölcsös	328	52	76	6,2	
Gullón diabetikus kakaós nápolyi	434	4,4	68	22	
Gullón diabetikus csokis keksz	458	5,8	61,5	24,8	
Gullón diabetikus szendvicskeksz	422	6,7	67	17	
Abonett extrudált kenyér natúr	337	12,7	66,6	1,8	
Abonett extrudált kenyér gluténmentes	344	15,2	64	2,7	
Abonett extrudált kenyér pizzás	325	11,6	64,4	1,9	
Abonett kölesgolyó mogyorós	383	12,6	62,6	9	

Étel - italkínálat

Név	Energia kcal	Fehérje g	Szénhidrát g	Zsír g	Ár Ft
Abonett kölesgolyó natúr	361	10,9	69,9	3,9	
Chio energy mix	555	14,6	14,3	48,8	
Chio fitness mix	405	6,4	55,4	17,6	
Cerbona almás zabszelet	403	7	65	12	
Sió light alma	12	0,5	2,5	0	
Sió light őszibarack	12	0,5	1,6	0	
Topjoy alma light	7	0,1	1,2	0	
Topjox őszibarack light	11	0,2	2	0	
Topjoy narancs light	16	0,3	3	0,1	
Hohec C 100% narancs	43	0,7	8,8	0,5	
Hohec C 100% alma	43	0,5	10	0,5	
Hohec C red multi	45	0,5	10,3	0,2	
Hohes C grapefruit	42	0,5	8,9	0,5	

Étel - italkínálat

Név	Energia kcal	Fehérje g	Szénhidrát g	Zsír g	Ár Ft
<i>Apenta Power-C</i>	1	0	0,5	0	
<i>Apenta Body</i>	2	0	0,5	0	
<i>Apenta Ready</i>	15	0	3,7	0	
<i>Apenta Fit</i>	1	0	0,5	0	
<i>Apenta Antiox</i>	15	0	3,7	0	
<i>Apenta Relax</i>	1	0	0,5	0	
<i>Graham zsemle</i>	280	9,5	54,6	1,3	
<i>Csirkemell sonka</i>	54,5	15	1	2,25	
<i>Tonhal konzerv</i>	54,5	12,2	0	0,6	
<i>Csirkemell roston</i>	120	22,5	0	2,6	
<i>Vegán zöldség mix</i>	46	2,88	9,74	0,53	
<i>Lágy tofu (natúr)</i>	61	6,55	1,8	3,69	
<i>Tolle light trappista sajt</i>	219	31,3	1,7	9,7	
<i>Flora original vaj</i>	398	0,5	0,5	45	

***Dobrai Dorina, Kovács Sándor,
Mizsei Molli, Szabó Ádám***

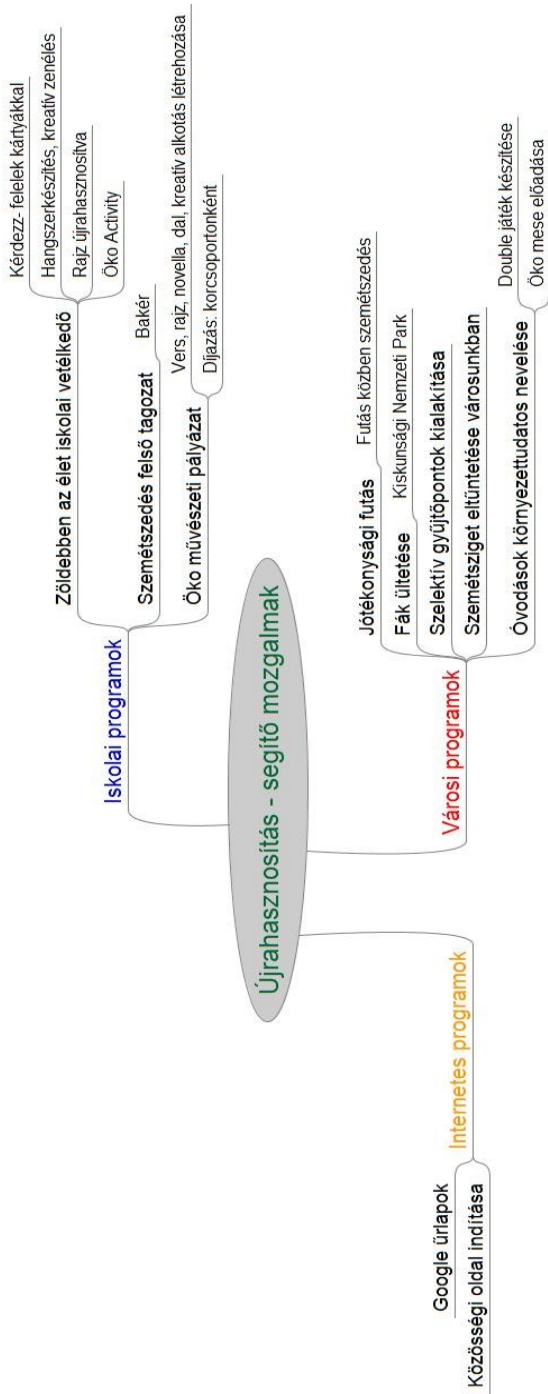
Újrahasznosítás — Segítő mozgalmak

A projekt alapötlete

Napjainkban egyre fontosabb kérdéssé válik, hogy „Mit tegyünk a hulladékkal?”. Fogyasztói társadalomban élünk, ami azt is jelenti, hogy a háztartásokban egyre több különböző fajtájú hulladék keletkezik. Ahhoz, hogy a Földünk még sokáig élhető maradjon kiemelt jelentőségű annak felismerése, tudatosítása, hogy mit tegyünk az egyre nagyobb mennyiségben keletkező hulladékokkal, miért fontos a szelektív hulladékgyűjtés, az újrahasznosítás.

Tapasztalataink alapján elmondható, hogy intézményünkben a természeti ismeretek oktatása mellett egyre jelentősebb szerepet kap a hulladékgazdálkodás, a hulladék problémakörének feldolgozása. A téma feldolgozásának előnye, hogy segítségével az életkori sajátosságokat figyelembe véve megvilágítható a Föld nyersanyagkészletének pazarlásával okozott veszély éppúgy, mint a háztartási hulladékok és a fogyasztás módja közötti összefüggés. (forrás: Kuka fogyókúra, tanári segédlet iskolai hulladékos akcióhetek megrendezéséhez)

Projektünk a hulladékkal kapcsolatos előzetes tudásfelmérésből indul ki, amit iskolai, városi programok szervezése, lebonyolítása követ.

A projekt célja

A projekt céljaként az alábbiakat fogalmazzuk meg:

- a résztvevők környezettudatos szemléletének, gondolkodásmódjának, magatartásának formálása;
- felhívni a tanulókat, és rajtuk keresztül a családjaik figyelmét a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára, annak gyakorlati megvalósítására;
- játékosan projektbe hívni, a programokba bevonni a gyermekeket;
- a bevont diákoknak a projekt megvalósítása során formálódjanak tudatos vásárlási szokásai, pozitívabbá váljanak az egészséges életmóddal kapcsolatos attitűdjei;
- a környezetvédelem népszerűsítése, szűkebb környezetünk értékeinek felfedezése, megőrzése gyűjtési akciókkal.

Sikerkritérium

A projektet sikeresnek tekintjük, hogy ha a résztvevők szűkebb környezetük értékeit megismerik, figyelmet fordítanak a megővésükre a projekt befejezése után is.

A projekt-tevékenység feltételei

Az Újrahasznosítás – segítő mozgalmak című projekt megvalósításához szükséges személyi feltételeket, valamint az alapvető anyag- és eszközszükségletet mutatja be ez a fejezet.

Személyi feltételek:

- Kiskunsági Nemzeti Park munkatársai;
- meghívott művészek (költő, író, zenész, énekes) zsűrizéshez;
- hulladékgazdálkodással foglalkozó szakemberek;

Anyag- és eszközszükséglet:

- elkészült vetélkedőfeladatok, pontozási szempontok; pályázati-, versenykiírások;
- hulladékok az újrahasznosított hangszerek készítéséhez;
- rajzeszközök;
- Ökovity, Ökomese;
- szemétgyűjtési akciók, faültetés eszközei;
- fényképezőgép;
- jutalomcsomagok.

Programelemek részletes bemutatása

megnevezés	téma, feladatok	munkaforma	célcsoport / tervezett létszám	tervezett időpont / óraszám	tervezett helyszín	meghívott előadók, partnerek	anyagok, eszközök	produktum
Tervezés, előkészítés	az Újrahasznosítás – segítő mozgalmak projekt tevékenységei, forgatókönyv készítés.	kiscsoportos megbeszélés, ötletbörze	a projekt készítői, segítő mentorok	2021.09. hó, 20 óra	BSRG könyvtár, online Teams platform	nem releváns	flipchart tábla, táblafilic, fénymásoló papír, toll, tabletek, nyomtató	kész forgatókönyv, a projekt felteleit tartalmazó lista
Kapcsolatépítés	kapcsolatfelvétel a projekt megvalósítását segítő szakemberekkel, szervezettel	megbeszélés az együttműködő partnerekkel	a projekt készítői, együttműködő partnerek	2021.10. hó, 10 óra	online Teams platform	KNP szakemberek, hulladékgyártkodási szakemberek, művészek	együttműködések feltételei	együttműködési megállapodások
Iskolai, városi, internetes programlehetőségek	a különböző programlehetőségek számba vétele, program-elemek konkrétizálása. Helyszínek, időpontok.	kiscsoportos megbeszélés, ötletbörze	a projekt készítői, segítő mentorok	2021.10.-11. hó	BSRG könyvtár, online Teams platform	nem releváns	flipchart tábla, táblafilic, fénymásoló papír, toll, tabletek, nyomtató	Programelemek leírásai

Iskolai programok	Zöldebben az élet vetélkedő alsó tagozat, személgyűjtés felső tagozat	egyeztetés, ötletbörze, feladatsorok, útvonalak véglegesítése	A Baksay SRG és Ál projektben résztvevő tanuló	2021.12. hó 2022.01. hó	BSRG helységei, az iskola környéke	hulladékgyűjtéssel foglalkozó szakemberek, KNP munkatársai	térképek, útvonala, személgyűjtés eszközei, vetélkedő feladatok	elkészült fényképek, újrahasznosított hangszerek, rajzok, ökovity
Újrahasznosítással kapcsolatos művészeti pályázat	rajz, vers, novella, dal, kreatív alkotás létrehozása, környezetvédelem népszerűsítése	beszélgetés, ötletbörze, véleménynyilvánítás, vita	a pályázatban résztvevő gyermekek, felnőttek	2021.10.-11. hó	nem releváns	meghívott művészek, zsűritagok	beérkezett pályamunkák	végredményt tartalmazó jegyzőkönyv, honlapoldal
Városi programok	Jótekonysági futás, faültetés, ökomese óvodásoknak, intermetes felmérés	plakátok kihelyezése, interaktív előadás	óvodások, a programelmekre nevező gyermekek, felnőttek	projekt ideje alatt folyamatos	kijelölt helyszínek	egyeztetés alatt	Plakátok, leporellók, PPT, Ökomese, faültetés eszközei	fényképek a rendezvényekről
Projekt-nap	vetélkedő, ökovity, ökomese, újrahasznosított hangszerkészítés, daltanulás	4-5 fős csoportokban	4. osztályos tanulók	2022.01. hó	BSRG kijelölt helységei	nem releváns	feladatok, tárgyi feltételek, lista szerint, jutalmak	forogatókönyv, vetélkedő kérdések, fotók a vetélkedő eredménye

Produktumok megnevezése

- Plakátok;
- Vetélkedő feladatsorok;
- Ökovity társasjáték;
- A hőszám vagy! mese és illusztrációi;
- Újrahasznosított hangszerek.

Továbblépési, elágazási lehetőségek

A projekt továbblépési lehetőségét abban látjuk, hogy Kunszentmiklós többi oktatási intézménye számára is meghirdetjük az egyes programelemeket, így például játékonysági futás, szemétygyűjtés, faültetés, ökomese a környezetvédelemről óvodásoknak.

Az Ökovity társasjáték emblémája

Ökovity

Játsz környezetbarát módon!

Az Ökovity társasjáték

Az Ökovity társasjáték és készítői

Mizsei Moll: A hősöm vagy!

Képzeljétek gyerekek mi történt ma velem....

Reggel mikor felkeltem, gyönyörűen sütött a nap, ezért elmentem sétálni a közeli erdőbe. Az út szélén megláttam egy hatalmas kupac hulladékot. Nagyon elszomorodtam, hogy milyen sok ember nem törődik a környezetével.

Mit is jelent ez? A bolygónk nagyon szomorú, mert nem vigyázunk rá, fájdalmat okozunk neki, amin sajnós a ragtapasz nem segít. De ha nem dobod el az út szélén a szemetet, vagy sétálva jársz az oviba, már azzal is gyógyítod. Olyan ez, mint amikor a sebedre anya pusztit ad, ha óvod és véded a környezeted az nagyon jól esik neki.

- Te ugye vigyázol a Földünkre?

Képzeljétek, ekkor úgy határoztam, teszek én a környezetünkért, és összeszedem az út széléről az összes szemetet. Majd egyszer csak hangokat hallottam. Nagyon megijedtem, vajon ki jöhet errefelé. A bokor mögül előbújt egy kislány és sírdogált.

- Szia! Hogy hívnak téged? Miért sírdogálsz itt? Mi történt?

- Szia! Engem Panninak hívnak. Anyával és Apával a közeli tónál piknikeztünk. Sétálgattam és eltévedtem. Nagyon szeretném ismét látni a családom.

Kérlek segíts nekem, de te mégis mit csinálsz itt?

- Persze, hogy segítek, de képzeld én éppen erre sétáltam amikor megláttam ezt. Nagyon szomorú vagyok, látod ezt a sok szemetet? Annyi mindent lehetne még ezek közül újrahasznosítani. Nem is gondolnád. Most pedig úgy határoztam, hogy teszek a bolygónkért, és összeszedem a szemetet, majd a helyére dobom őket. Úgy érzem nekem kell példát mutatnom, hogy ti is ápoljátok a Földet, amely bajban van, de ha teszünk érte még megmenthetjük.

- Igazad van, minél előbb meg kell találnom a szüleimet, hogy ezt elmondhassam nekik. De most szedjük össze a szemetet, mert ez igazán fontos. Utána pedig kérlek segítesz nekem megtalálni a családom?

- Hát persze!

Össze is szedtük a hulladékot, és a helyes szelektív gyűjtőbe tettük őket. Sokat beszélgettem Pannival, aki elmesélte nekem, hogy az oviban is gyűjtik a kupakokat, majd beteg gyermekeknek adományozzák őket. Igazán szívmengető egy kisgyerektől ilyen szavakat hallani.

- Azt hiszem most már ideje mennünk! A családot már biztosan nagyon vár téged!

El is indultam Pannival a közeli tó felé. Ő megfogta a kezem és így szólt: *- Figyelj, én azon gondolkodtam, hogy amit elmondtál, mindenkinek tudnia kellene.*

Ráébredtetted arra, hogy milyen sokat tehetek azzal, ha összeszedem a szemetet, gyalog megyek anyával az oviba, köszönöm neked!

- Milyen kicsi vagy, és megérted a lényegét, igazán meghatottál engem.

- Nézd ott vannak!

- Panni, Panni... már mindenhol kerestünk, nagyon aggódtunk érted, hol voltál? Jaj, de jó, hogy itt vagy! És Te ki vagy?

Panni nem engedte, hogy megszólaljak.

- Ő itt az új legjobb barátom! Megtanította nekem, hogy milyen fontos védeni a környezetünket, mert a bolygónk szomorú, de anya ha nem autóval megyünk az oviba már sokkal boldogabb lesz!

- Igazad van, nagyon örülök, hogy így gondolod, mi lenne ha a barátaidat is erre bíztatnánk?

- Anya, ez egy nagyon jó ötlet.

Pannival itt elváltak útjaink, ő odajött hozzám és megölelt. Azt mondta én vagyok az ő hőse!

Nagyon tanulságos volt ez a mai nap. Nem igaz?

Kérlek, ha teheted te is szedd fel a szemetet, zárd el a csapot magad után, készíts régi dolgokból újakat!

Hát ez történt ma velem. Remélem nektek is tetszett, ha pedig nem hiszed, javaslom járj utána.

A hősöm vagy! mese illusztrációja, szereplői

A rajzokat Bankovics Száva készítette.

Újrahasznosított hangszerek

Gitár

Ukulele

Csattogó

Csörgő

Légfúvóka

Mellékletek

1. melléklet: A projektfeladat leírása

Innovatív projekt-terv létrehozása csoportokban, amelynek témája a társadalmi felelősségvállalással van összefüggésben.

A projekt-terv tartalmazza a projekt-tevékenységek részletes kidolgozását (tartalmi elemek bemutatása) valamint a csoporttagok által megalkotott a közös produktumokat, bemutatkozó anyagokat.

A projekt témájához kapcsolódó produktum lehet egy tárgy, modell, játék, előadás, vetélkedő, kirándulás, videofilm, interjú, rádióműsor, kiállítás, rendezvény, információhordozó (újság, prospektus, plakát, kiadvány, album) prezentáció, applikáció.

Társadalmi felelősségvállalás fogalma:

A társadalmi felelősségvállalás, vagy vállalati felelősségvállalás egy üzleti fogalom, ami szerint a *vállalatok figyelembe veszik a társadalom érdekeit, mégpedig azáltal, hogy tekintettel vannak tevékenységük üzletfeleikre, beszállítóikra, alkalmazottakra, részvényeseikre, de ugyanígy a környezetre is kifejtett hatására.*

A társadalmi felelősségvállalás gazdaságfilozófiai kérdés: egy *gazdasági társaság* a tulajdonosok által elvárt nyereség mellett, egyéb funkciói,

alapelvei és működése mellett a *társadalom iránti felelősségének is tudatában van, magatartását, cselekedeteit, politikáját ez szerint alakítja ki.*

A **társadalmi felelősségvállalás** azt az elkötelezettséget jelenti, amelyet a vállalat a közösség jólétének érdekében folytat önkéntesen, és amit erőforrásával is támogat.

A társadalmi felelősségvállalás jelentése sokrétű: szociális érzékenység, környezettudatosság, etikus magatartás, tiszta verseny betartása, esélyegyenlőség, átláthatóság.

A társadalmi felelősségvállalás tematikájú projektek a helyi közösségek (az iskola tanulói, pedagógusai, dolgozói, illetve tágabb értelemben Kunszentmiklós lakói) számára fontos projektek. Azzal a céllal jönnek létre, hogy pozitív változást hozzanak a helyi közösségek életébe. A projekt-terv témakörei a valós életből vett téma-, problémakörök.

Ajánlott/választható témakörök:

Egészséges táplálkozás, iskolabüfé
Közösségi élet szervezése, helyi közösségfejlesztés
Egészséges életmód kialakítása
Élelmiszerpazarlás csökkentése
Fenntarthatóság helyi vonatkozásai
Hulladékgazdálkodás
Kulturális programok
Megújuló energia, energiahatékonyság,
Okosváros, Okosotthon, Okosiskola

A projekt-terv formátuma:

Címlap;

Tartalmazza a következőket:

a projekt-terv címét;

a tervezet készítőinek nevét;

A projektháló;

A projekt-terv kidolgozása;

Az életre hívás körülményei;

A projekt célja;

Sikerkritérium;

A projekt-tevékenység feltételei;

Személyi feltételek;

Anyag-, eszközszükséglet;

Produktumok megnevezése;

A projekt-tevékenység részletes ismertetése
(ld. táblázat);

Továbblépési, elágazási lehetőségek;

Mellékletek;

Reflexiók;

Projektháló: A hálóterv vizuálisan, szemléletesen mutatja az összefüggéseket, az adott téma kapcsolódásait más témakörökhöz, tudományterületekhez. Mindaz belekerül, ami a projektet feldolgozó csoport tagjainak a témával kapcsolatban eszébe jut. (Freemind programmal)

Az életre hívás körülményei c. rész tartalmazza a témaválasztás indoklását, a feldolgozandó téma fontosságát az adott közösségre nézve.

Projekt-tevékenység részletes ismertetése

Program- elem meg- nevezése	Program- elem témá- ja, felada- tai	Program- elem mun- kaformája	Program- elem cél- csoportja / tervezett létszáma	Program- elem terve- zett idő- pontja / óraszáma	Program- elem terve- zett hely- színe	Meghívott előadók	Megvalósi- táshoz szükséges anyagok, eszközök	Program- elem pro- duktuma

A projekt céljának megfogalmazásánál jelenjen meg, hogy az adott projekttéma feldolgozása miért fontos? Milyen tevékenységgel indul a projekt megvalósítása, és mi a projekt végső célja.

Mi a projekt-tevékenység vezérfonala, milyen képességek, készségek fejleszthetők a projekt megvalósításával.

Sikerkritérium: azoknak a feltételeknek az összefoglalása, amelyek teljesülésével a projekt-tevékenység céljai megvalósulnak.

A projekt-tevékenység részletes ismertetése programelemekre bontva tartalmazza a különböző tevékenységformákat.

Tovább lépési, elágazási lehetőségek: A projekt-tevékenység tovább gondolásának, bővítésének a lehetőségeit jelenti.

Mellékletek: A projekt-terv produktumai, azok fényképes dokumentációja. Pl. elkészült plakát, vetélkedő feladatok, iskolai büfé étlapja, az elkészített társasjáték, makett fotói, interjú szövege, prezentációk anyagai, a projekttémához kapcsolódó logó...

Reflexiók

1. A projekt-terv témája

.....

2. Miért ezt a témát választotta a csoportunk?

.....

.....

3. Mi volt a csoport célja a projekt-terv készítésével?

.....

.....

.....

4. Mi volt nagyon jó a projekt-terv elkészítése során?
Miért?

.....

.....

.....

5. A projekt-terv mely részei lehetnek érdekesek a
gyakorlatban megvalósítva?

.....

.....

.....

6. Milyen eredményei lehetnek a projekt-terv megva-
lósításának?

.....

.....

.....

www.wonderteam.hu

